

ПРИКАЗ

03 02.2023

г. Казань

№ 23-09

Татарстан Республикасында «Эхо веков
в истории семьи – Тарихта без эзлебез»
шәжәрә фестивале турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2016 – 2023 елларга
Татарстан Республикасында архив эшен үстерү» дәүләт программасын раслау
турында» 2016 елның 10 июнендәге 395 номерлы карары нигезендә
боерык бирәм:

1. Тәкъдим ителгән «Татарстан Республикасында «Эхо веков в истории
семьи – Тарихта без эзлебез» шәжәрә фестивале (алга таба – Фестиваль) турында
нигезләмәне расларга.

2. Архив документларын фәнни файдалану һәм халыкара элементләр
бүлегенә:

- эшче төркем төзүгә;
- җаваплы башкаручыларны билгеләргә;
- фестивальне оештыру һәм үткәрүнең чаралар планын («юл картасын») эзерләргә;
- фестивальне расланган Нигезләмәгә ярашлы рәвештә оештырырга һәм үткәрергә.

3. Финанс-икътисад бүлегенә фестивальдә жиңүчеләргә Татарстан
Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 июнендәге 395 номерлы
карары белән расланган «2016-2023 елларга Татарстан Республикасында архив
эшен үстерү» дәүләт программасында каралган максатчан чаралар хисабына акча
түләүне гамәлгә ашырырга.

4. Татарстан Республикасы Архив эше буенча дәүләт комитетының түбәндәге
боерыкларын үз көчләрен югалткан дип танырга:

«Татарстан Республикасында «Эхо веков в истории семьи – Тарихта без
эзлебез» шәжәрә бәйрәме турында» 2019 елның 21 октябрәндәге 190-од номерлы;

Татарстан Республикасы Архив эше буенча дәүләт комитетының «Татарстан
Республикасында «Эхо веков в истории семьи - Тарихта без эзлебез» шәжәрә
бәйрәмен үткәрү турында» 2019 елның 21 октябрәндәге 190-од номерлы боерыгы
белән расланган Татарстан Республикасында «Эхо веков в истории семьи - Тарихта

без эзлебез» ел саен уздырыла торган шәжәрә бәйрәмен үткәрү турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 27 гыйнварындагы 16-од номерлы.

5. Әлеге боерык рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
6. Әлеге боерыкның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Рәис

Г. З. Габдрахманова

Татарстан Республикасы Архив
эше буенча дәүләт комитетының
2021 елның 3 февралендәге
23-од номерлы боерыгы белән
расланды

Татарстан Республикасында «Эхо веков в истории семьи – Тарихта без эзлебез» ел саен уздырыла торган шәжәрә фестивален үткәрү турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасында «Эхо веков в истории семьи – Тарихта без эзлебез» ел саен уздырыла торган шәжәрә фестивален (алга таба – Фестиваль) максатларын һәм бурычларын, аны үткәрү тәртибен, эчтәлеген, катнашучыларына карата таләпләрне билгели.

1.2. Фестиваль Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2016 - 2023 елларга Татарстан Республикасында архив эшен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2016 елның 10 июнендәге 395 номерлы карары белән расланган 2016 - 2023 елларга Татарстан Республикасында архив эшен үстерүнең дәүләт программасына кушымтаның 1.4.6 пункты нигезендә үткәрелә.

1.3. Фестивальне оештыручылар - Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты һәм «Татарстан Республикасы Дәүләт архивы» дәүләт бюджет учреждениесе.

2. Максат һәм бурычлар

2.1. Фестивальне үткәрүнең төп максатлары һәм бурычлары:

буыннар алмашын саклап калу, милли горөф-гадәтләрнең һәм эстетик идеалларның бергәлеге нигезендә гаилә һәм гаилә-туганлык элементларын ныгыту; үз нәселе, халкы, туган як тарихын өйрәнү;

Татарстан Республикасы халыкларының милли традицияларын, горөф-гадәтләрне торгызу;

гаилә ижаты традицияларын яклау һәм үстерү, яшь буынга эстетик, әхлакый һәм рухи тәрбия бирүдә аның ролен көчәйтү.

3. Фестивальне оештыру һәм үткәрү тәртибе

3.1. Фестивальне үткәрү тәртибе, сроклары, шартлары турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының рәсми сайтына (<http://arhiv.tatarstan.ru>) урнаштырыла.

3.2. Фестивальдә катнашуга гариза биргән Фестивальдә катнашучы оештыру комитетына бирелгән белешмәләрнең дәрәслеге һәм тулылыгы өчен җаваплы була.

3.3. Фестиваль 3 этапта уздырыла: муниципаль, зона һәм республика этаплары, аларда катнашучыларны сайлап алу була.

3.4. Фестивальне эзерләү һәм уздыру өчен оештыру комитеты (алга таба – оештыру комитеты) төзелә. Оештыру комитеты составы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан раслана.

3.5. Оештыру комитеты:

Фестивальне үткәрү регламентын билгели;

Фестивальне турыдан-туры үткәрүне тәмин итә;

Фестивальнең жюри карарын беркетмә белән рәсмиләштерә;

Фестивальне эзерләү һәм үткәрү эшләрен координацияләүне гамәлгә ашыра; оештыру мәсьәләләрен хәл итә;

элегә Нигезләмәдә каралган башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Оператив мәсьәләләренә хәл итү өчен оештыру комитеты эшче төркемнәр төзәргә хокуклы.

3.6. Фестивальдәге жюри (алга таба – жюри):

Фестивальдә катнашучылар тарафыннан биремнәренә һәм башка төр сынауларны үтәү нәтижәләрен тикшерә һәм бәяли;

Фестиваль жинүчеләре, призерлары кандидатураларын билгели.

3.7. Жюри карары утырышта катнашучы эгъзаларының балл билгеләре нигезендә кабул ителә һәм утырышта катнашучы жюри эгъзалары һәм рәис тарафыннан имзалана торган беркетмә белән рәсмиләштерелә. Баллар саны тигез булганда рәислек итүченең тавышы хәлиткеч була.

4. Фестивальнең муниципаль һәм зона этапларын үткәрүнең төп шартлары һәм тәртибе

4.1. Фестиваль 3 этапта үткәрелә: муниципаль, зона, республика.

4.2. 1 этап – муниципаль этап Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә муниципаль хокукый актларда билгеләнә торган срокларда 15 февральдән алып 30 мартка кадәр үткәрелә.

Фестивальнең муниципаль этабы муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты вәкилләре катнашында үткәрелә.

Фестивальнең муниципаль этабында беренче урынны алган катнашучылар Фестивальнең зона этабына жибәрелә.

4.3. 2 этап – зона этабы Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә зона этабы уза торган муниципаль берәмлекләр житәкчеләре белән алдан килештерелгән график буенча 6 апрельдән алып 13 апрельгә кадәр үткәрелә.

Зона этабында катнашу өчен шулай ук, Фестиваль турында нигезләмәдә каралганча, муниципаль этап үткәрелмәгән муниципаль районнарда гайлә коллективлары да чакырыла.

Фестивальнең зона этабы Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары белән берлектә 6 зонага бүленгән

Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә оештырыла һәм үткәрелә:

1 зона. Урыссу шәһәр тибындагы поселогы (Лениногорск, Әлмәт, Азнакай, Баулы, Бөгелмә, Мөслим, Сарман, Чирмешән, Ютазы муниципаль районнары);

2 зона. Алабуга шәһәре (Актаныш, Әгерҗе, Зәй, Алабуга, Минзәлә, Менделеевск, Түбән Кама, Тукай муниципаль районнары һәм Чаллы шәһәре);

3 зона. Лаеш шәһәре (Аксубай, Алексеевск, Чистай, Әлки, Лаеш, Нурлат, Яңа Чишмә, Балык Бистәсе, Спас, Чистай муниципаль районнары);

4 зона. Теләче авылы (Арча, Әтнә, Балтач, Биектау, Кукмара, Мамадыш, Питрәч, Саба, Теләче муниципаль районнары);

5 зона. Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы (Тәтеш, Апас, Буа, Югары Ослан, Зеленодольск, Кайбыч, Кама Тамагы, Чүпрәле муниципаль районнары);

6 зона. Казан шәһәре – Авиатөзелеш, Вахитов, Киров, Мәскәү, Яңа Савин, Идел бие, Совет районнары.

Фестивальне үткәрү зоналары (муниципаль берәмлекләр) ел саен күчә торган график буенча үзгәртеләчәк.

4.4. Фестивальнең зона этабын үткәрү тәртибе.

4.4.1. Фестивальнең зона этабында әлеге Нигезләмәнең 4.3 пунктында күрсәтелгән зоналарга кергән муниципаль берәмлектән муниципаль этапны узган, милләте һәм дине нинди булуга бәйсез рәвештә гаиләнең берничә буыны берләштерелгән, яшь чиге билгеләнмәгән бер гаилә коллективы (гаилә-туганнар төркеме) (кимендә өч кеше, катнашучыларның максималь саны чикләнми) катнаша.

4.4.2. Фестивальнең зона этабы программасы 2 блокны үз эченә ала, алар жюри әгъзалары тарафыннан расланган критерийлар буенча (әлеге Нигезләмәгә кушымтада каралган) бәяләнә:

1) әзерләнгән милли һәм гаилә ризыклары күргәзмәсе (камыр ризыгы, традицион һәм махсус ризыклар), регламент 3 минуттан озак түгел;

2) «Таныш булыгыз, минем гаиләм, минем нәселем!» гаилә командалары конкурсы – шәжәрә презентациясе белән бергә матур концерт номерын үз эченә алган команданың визит карточкасы. Номерның куелу рәвеше ирекле: бию, жыр, театральләштерелгән тамаша һ.б. Гаилә милли костюмы да күрсәтелергә мөмкин. Регламент 7 минуттан озак түгел.

Регламент бер командага 10 минуттан озак түгел.

4.4.3. Гаиләнең генеалогик агачы (шәжәрә) гаилә династияләрен аңлатудан, ядкәрләр һәм коллекцияләр турындагы материаллардан, гаилә тормышындагы кызыклы фактлардан (гаилә риваятьләре) гыйбарәт булырга һәм, альбом, стенд, панно, баннер-коллаж һ.б. рәвешендә бизәлгән булып, тәкъдим ителгән шәжәрәнең текст нигезләвен дә үз эченә алырга тиеш.

4.4.4. Массакүләм мәгълүмат чараларында Фестивальне яктырту оештырыла, район һәм шәһәр басма матбугатында тәкъдим ителгән шәжәрәләр бастырыла.

4.5. Фестивальнең зона этабында беренче урынны алган катнашучылар Фестивальнең республика этабына жиһәрелә.

5. Республика этабын үткәрүнең төп шартлары һәм тәртибе

5.1. 3 этап – республика этабы Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты тарафыннан 15 апрельдән алып 15 майга кадәр (алга таба – республика этабы) үткәрелә.

Республика этабына йомгак 15 майда ясала.

5.2. Фестивальнең республика этабын үткәрү тәртибе.

5.2.1. Фестивальнең республика этабы программасы 2 блокны үз эченә ала, алар жюри әгъзалары тарафыннан расланган критерийлар буенча (әлеге Нигезләмәгә кушымтада каралган) бәяләнә:

1) Әзерләнгән милли һәм гаилә ризыклары күргәзмәсе (камыр ризыгы, традицион һәм махсус ризыклар). Регламент 3 минуттан озак түгел;

2) «Таныш булыгыз, минем гаиләм, минем нәселем!» гаилә командалары конкурсы – шәжәрә презентациясе белән бергә матур концерт номерын үз эченә алган команданың визит карточкасы. Номерның куелу рәвеше ирекле: бию, жыр, театральләштерелгән тамаша һ. б. Гаилә милли костюмы да күрсәтелергә мөмкин. Регламент 7 минуттан озак түгел.

Бер командага регламент 10 минуттан озак түгел.

5.2.2. Гаиләнең генеалогик агачы (шәжәрә) гаилә династияләрен аңлатудан, ядкәрләр һәм коллекцияләр турындагы материаллардан, гаилә тормышындагы кызыклы фактлардан (гаилә риваятьләре) гыйбарәт булырга һәм, альбом, стенд, панно, баннер-коллаж һ.б. рәвешендә бизәлгән булып, тәкъдим ителгән шәжәрәнең текст нигезләвен дә үз эченә алырга тиеш.

5.2.3. Массакүләм мәгълүмат чараларында Фестивальне яктырту оештырыла.

6. Жиңүчеләрне билгеләү, нәтижәләр чыгару һәм жиңүчеләрне бүләкләү тәртибе

6.1. Зона этабы призерлары (1, 2, 3 урыннар) жюри тарафыннан беренче һәм икенче блокларның баллары суммасы буенча билгеләнә, дипломнар һәм акчалата бүләкләр белән түбәндәгечә бүләкләнә:

13 000 (унөч) мең сум – I урын өчен

10 000 (ун) мең сум – II урын өчен

8 000 (сигез) мең сум – III урын өчен.

6.2. Республика этабы призерлары (1, 2, 3 урыннар) жюри тарафыннан беренче һәм икенче блокларның баллары суммасы буенча билгеләнә, дипломнар һәм акчалата бүләкләр белән түбәндәгечә бүләкләнә:

150 000 (йөз илле) мең сум – I урын өчен

130 000 (йөз утыз) мең сум – II урын өчен

100 000 (йөз) мең сум – III урын өчен.

7. Жюри

7.1. Гаилә коллективлары чыгышларын бәяләү максатыннан жюри составы төзелә.

7.2. Жюриның персонал составына Татарстан Республикасы Дәүләт архивы боерыгы белән республика башкарма хакияте органнары һәм Татарстан Республикасы ижтимагый оешмалары, «Татарстан Республикасы Дәүләт архивы» ДБУ вәкилләренән, фәнни жәмәгатьчелек вәкилләренән гыйбарәт рәис, рәис урынбасары житәкчелегендәге 15 кеше раслана.

7.3. Жюри эше белән рәис житәкчелек итә. Ул булмаганда, вазыйфалар анын урынбасарына йөкләнә. Жюриның экспертларны өстәмә жәлеп итү хокукы була. Фестивальнең гаилә коллективлары чыгышларын бәяләү нәтижәләрендә шәхси мәнфәгатьләре булган затлар жюри әгъзалары була алмый.

7.4. Жюри эше анын утырышында башкарыла. Утырыш, әгәр анда анын әгъзаларының гомуми саныннан кимендә өчтән ике өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

7.5. Жюри карары утырышта катнашучы әгъзаларының күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә һәм рәислек итүче кул куя торган беркетмә белән рәсмиләштерелә. Тавышларның саны тигез булганда, рәиснең тавышы хәлиткеч була.

8. Финанслау

8.1. Фестивальне финанслау Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 июнендәге 395 номерлы карары белән расланган «2016 – 2022 елларга Татарстан Республикасында архив эшен үстерү» дәүләт программасында каралган акчалар исәбенән гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасында
«Эхо веков в истории семьи –
Тарихта без эзлебез» ел саен
уздырыла торган шәжәрә
фестивален үткәрү турында
нигезләмәгә
кушымта

Милли һәм гаилә ризыкларын бәяләү критерийлары

№	Ризыкны бәяләү критерийлары	Баллар
1.	Тәкъдим итү (савыт-саба, бизәү өчен атрибутлар)	0 алып 10 кадәр балл
2.	Әзерләүнең техник катлаулыгы	0 алып 10 кадәр балл
3.	Тәм	0 алып 10 кадәр балл
4.	Эстетик башкарылышы (тышкы кыяфәте, консистенциясе, төсе)	0 алып 10 кадәр балл
5.	Милли декор элементларын куллану	юк – 0 балл; әйе – 10 балл
6.	Вақытны чикләү буенча регламентның үтәлүе	юк – 0 балл; әйе – 10 балл

Командаларның визит карточкаларын бәяләү критерийлары

№	Критерийлар	Баллар
	Шәжәрәне презентацияләү	
1.	Жыр башкару (башкару сыйфаты, вокалга осталык, башкару катлаулылыгы)	0 алып 5 кадәр балл
2.	Бию номеры (номерның катлаулылыгы, башкару техникасы, биючеләр саны)	0 алып 5 кадәр балл
3.	Барлык гаилә әгъзаларының катнашуы	юк – 0 балл; әйе - 5 балл
4.	Аудиовизуаль мөмкинлекләр (аудиовизуаль рәтнең техник характеристикалары: сурәтнең сыйфаты, тавыш чисталыгы һ. б.)	0 алып 5 кадәр балл
5.	Сәнгать номеры (театральләштерү, пантомима һ. б.)	0 алып 5 кадәр балл
6.	Номерның оригинальлеге (гадәти булмаган алым)	0 алып 10 кадәр балл

7.	Акробатик элементлар башкару (комбинацияларнең катлаулылыгы, башкару техникасы)	0 алып 10 кадәр балл
8.	Музыка уен коралларын куллану	юк – 0 балл; эйе – 10 балл
9.	Техник чаралар яки декорациялар куллану (дизайн, милли элементлар)	0 алып 10 кадәр балл
10.	Фотодокументлар булу	юк – 0 балл; бар - 5 балл
11.	Шәжәрә төзүче турында мәгълүмат булу	юк – 0 балл; бар – 5 балл
12.	Генеалогик агач (шәжәрә) төзү (туу, вафат булу датасы, кайсы катламга каравы, вазыйфасы, исеме турында язмалар, гаилә риваятьләре һ.б.)	0 алып 10 кадәр балл
13.	Исемнәре һәм гамәлләре торак пунктларның, жирлекләренә һәм башка объектларның атамаларына нигез итеп алынган кешеләр турында кыскача белешмәләренә булуы	юк – 0 балл; бар – 5 балл
14.	Кешеләр, вакыйгаларның замандашлары белән бәйлә булган тарихи вакыйгаларның кыскача тасвирламасы булу	юк – 0 балл; бар – 5 балл
15.	Шәжәрәне жентекләп күрсәтү һәм аның тарихи (архив) белешмәләргә туры килүе	0 алып 10 кадәр балл
16.	Шәжәрәне төзегәндә кулланыла торган архив һәм документаль чыганаclarның күләме (гаилә, муниципаль һәм дәүләт архивлары документлары)	0 алып 10 кадәр балл
17.	Генеалогик туганлык терминнарын (ягъни субъектларның туганлык дәрәжәсен билгели торган терминнар) дәрәс куллану	0 алып 10 кадәр балл
18.	Шәжәрәнең сәнгатьчә бизәлеше (оригинальлек, дизайн, ижади якин килү һ. б.)	0 алып 10 кадәр балл
19.	Артистлык (риторика, сәхнә осталыгы, импровизация күнекмәләре һ. б.)	0 алып 10 кадәр балл
20.	Вақытны чикләү буенча регламентның үтәлүе	юк – 0 балл; эйе – 10 балл
Гаилә милли киemen тәкъдир итү		
1.	Гаилә костюмы булу	юк – 0 балл; бар – 5 балл
2.	Этник мотивлар булу	юк – 0 балл; бар – 10 балл
3.	Оригинальлек (образ гармониясе һәм күркәмлеге, костюм сыйфаты, чигүле булу)	0 алып 10 кадәр балл